

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (suurkoda)

2. märts 2021 *

Apellatsioonkaebus – Riigiabi – Eraõigusliku pankadevahelise konsortsiumi sekkumine ühe oma liikme toetuseks – Liikmesriigi keskpanga poolt sekkumiseks antud luba – Riigiabi mõiste – Riigile omistatavus – Riigi ressursid – Tunnused, mis võimaldavad pidada meedet omistatavaks riigile – Õiguslike ja faktiliste asjaolude moonutamine – Otsus, millega abi tunnistatakse siseturuga kokkusobimatuks

Kohtuasjas C-425/19 P,

mille ese on 29. mail 2019 Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 56 alusel esitatud apellatsioonkaebus,

Euroopa Komisjon, esindajad: P. Stancanelli, L. Flynn, A. Bouchagiar ja D. Recchia,

apellatsioonkaebuse esitaja,

teised menetlusosalised:

Itaalia Vabariik, esindaja: G. Palmieri, keda abistasid *avvocati dello Stato* P. Gentili ja S. Fiorentino,

Banca Popolare di Bari SCpA, varem Tercas-Cassa di risparmio della provincia di Teramo SpA (Banca Tercas SpA), asukoht Teramo (Itaalia), esindajad: *avvocati* A. Santa Maria, M. Crisostomo, E. Gambaro ja F. Mazzocchi, hiljem *avvocati* A. Santa Maria, M. Crisostomo ja E. Gambaro,

Fondo interbancario di tutela dei depositi, asukoht Rooma (Itaalia), esindajad: *avvocati* M. Siragusa, G. Scassellati Sforzolini, G. Faella ja A. Comino,

hagejad esimeses kohtuastmes,

Banca d'Italia, asukoht Rooma, esindajad: *avvocati* M. Perassi, M. Todino, L. Sciotto ja O. Capolino,

menetlusse astuja esimeses kohtuastmes,

EUROOPA KOHUS (suurkoda),

koosseisus: president K. Lenaerts, asepresident R. Silva de Lapuerta (ettekandja), kodade presidendid J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev, A. Prechal, M. Ilešič, L. Bay Larsen, A. Kumin ja N. Wahl, kohtunikud E. Juhász, S. Rodin, F. Biltgen, K. Jürimäe, C. Lycourgos ja N. Jääskinen,

kohtujurist: E. Tanchev,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

* Kohtumenetluse keel: itaalia.

arvestades kirjalikku menetlust,

olles 29. oktoobri 2020. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Euroopa Komisjon palub oma apellatsioonkaebuses tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu 19. märtsi 2019. aasta otsus Itaalia jt vs. komisjon (T-98/16, T-196/16 ja T-198/16, edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus“, EU:T:2019:167), millega Üldkohus tühistas Euroopa Komisjoni 23. detsembri 2015. aasta otsuse (EL) 2016/1208 riigiabi kohta, mida Itaalia andis Tercase pangale (riigiabi SA.39451 (2015/C) (ex 2015/NN)) (ELT 2016, L 203, lk 1; edaspidi „vaidlusalune otsus“).

Õiguslik raamistik

- 2 1. septembri 1993. aasta seadusandliku dekreeedi nr 385 – Itaalia pangandus- ja krediidualaste seaduste konsolideeritud tekst koos muudatuste ja täiendustega (decreto legislativo n. 385, e successive modifiche e integrazioni – Testo unico delle leggi in materia bancaria e creditizia) (*GURI* nr 230, 30.9.1993, ja *GURI* nr 92 regulaarne lisa) põhikohtuasjade asjaoludele kohaldatav redaktsioon (edaspidi „pangandusseadus“) paneb Banca d’Italiale (Itaalia keskpank) muu hulgas pangandussektori järelevalve funktsiooni ja seab tema eesmärkideks tagada tema järelevalve all olevate üksuste arukas ja usaldusväärne juhtimine, üldine stabiilsus, finantssüsteemi tõhusus ja konkurentsivõime ning krediidivaldkonna õigusnormide järgimine.
- 3 Pangandusseaduse artikli 96 lõike 1 kohaselt peavad Itaalia pangad kuuluma Itaalias loodud ja tunnustatud hoiuste tagamise skeemi. Ühistupangad peavad olema ühinenud enda võrgustiku raames loodud hoiuste tagamise skeemiga.
- 4 Pangandusseaduse artikli 96 *bis* lõike 1 kohaselt maksavad hoiuste tagamise skeemid Itaalias tegevusloa saanud pankade halduskorras sundlikvideerimise korral hüvitisi ja need skeemid võivad samas ette näha ka muud liiki sekkumisi. Pangandusseaduse artikli 96 *ter* lõike 1 punkti d kohaselt annab Itaalia keskpank muu hulgas loa võtta meetmeid hoiuste tagamise skeemide kaudu, „võttes arvesse hoiustajate kaitset ja pangandussüsteemi stabiilsust“.

Vaidluse taust

- 5 Vaidluse taust on esitatud vaidlustatud kohtuotsuse punktides 3–32 ja käesoleva kohtuotsuse vajadustest lähtudes võib selle kokku võtta järgmiselt.

Osalevad üksused

- 6 Tercas-Cassa di risparmio della provincia di Teramo SpA (Banca Tercas SpA) (edaspidi „Tercas“) on erakapitalil põhinev pank, mille tegevus toimub peamiselt Abruzzo (Itaalia) piirkonnas. Banca Popolare di Bari SCpA (edaspidi „BPB“) on erakapitalil põhineva pangakontserni valdusettevõtja, mille tegevus toimub peamiselt Lõuna-Itaalias.
- 7 Fondo interbancario di tutela dei depositi (edaspidi „FITD“) on eraõiguslik pankadevaheline konsortsium, mis asutati vabatahtlikkuse alusel 1987. aastal. See vastastikkusel põhinev konsortsium asutati liikmete ühiste huvide teenimiseks.

- 8 FITD põhikirja artikli 1 kohaselt on selle eesmärk tagada oma liikmete hoiused. Pärast Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 1994. aasta direktiivi 94/19/EÜ hoiuste tagamise skeemide kohta (EÜT 1994, L 135, lk 5; ELT eriväljaanne 06/02, lk 252) ülevõtmist Itaalia õigusesse tunnustas Itaalia keskpank 1996. aastal FITD-d kui ühte Itaalias nende õigusnormide alusel kasutada lubatud hoiuste tagamise skeemi ja ainsat, millega võivad ühineda pangad, mis ei ole ühistupangad.
- 9 FITD põhikirja artikli 27 kohaselt sekkub FITD juhul, kui mõne tema liikme suhtes on alatatud halduskorras sundlikvideerimine, hüvitades selle liikme juures hoiustatud hoiused kuni 100 000 euro ulatuses ühe hoiustaja kohta (edaspidi „kohustuslik sekkumine“).
- 10 FITD-l on samuti õigus sekkuda vabatahtlikkuse alusel oma liikmete toetuseks kahel järgneval juhul (edaspidi „vabatahtlikud sekkumised“). Esiteks võib FITD põhikirja artikli 28 kohaselt hoiuste tagamise skeemi raames ette nähtud hüvitamise asemel sekkuda varade ja kohustuste võõrandamise tehingutesse, mis on seotud ühe tema liikmega, kellele kohaldatakse halduskorras sundlikvideerimise korda. Teiseks võib FITD oma põhikirja artikli 29 lõike 1 alusel sekkuda finantseeringutega, tagatistega, osaluste omandamisega või mõnel muul tehnilisel moel toetada mõnda oma liiget, kelle suhtes kohaldatakse erihaldusmenetlust, kui on saneerimisväljavaateid ja võib ette näha väiksemat kulu võrreldes sellega, mis kaasneks FITD sekkumisega selle liikme sundlikvideerimise korral.
- 11 Itaalia keskpank on riigiasutus, kes täidab Itaalia Vabariigi keskpanga ülesandeid. Ta on autonoomne ja Itaalia riigist eraldiseisev juriidiline isik. Euroopa Keskpankade Süsteemi (EKPS) liikmena peab Itaalia keskpank ELTL artikli 127 lõike 5 kohaselt aitama kaasa krediitdiasutuste usaldatavusnormatiivide täitmise järelevalve ning rahandussüsteemi stabiilsusega seotud pädevate asutuste poliitika tõrgeteta teostamisele.
- 12 Itaalia keskpangal on talle pangandusseadusega seatud eesmärkide täitmiseks, eelkõige tema järelevalve all olevate asutuste aruka ja usaldusväärse juhtimise osas reguleerimispädevus, järelevalve- ja kontrollipädevus ning arvukalt loa andmise pädevusi. Need pädevused võimaldavad Itaalia keskpangal sekkuda ühe panga tegevuse kõigisse olulistesse sündmustesse, järgides tema majanduslikku autonoomsust ainsa eesmärgiga kontrollida, kas tema juhtimine on arukas ja usaldusväärne.
- 13 Seda eelisõigust kasutades kiitis Itaalia keskpank muu hulgas heaks FITD põhikirja, osaleb hääleõiguseta vaatlejana FITD koosolekutel ja kiidab vastavalt pangandusseaduse artikli 96 *ter* esimese lõigu punktile d heaks FITD sekkumise oma liikmete toetuseks.

Kontekst ja FITD sekkumine Tercase toetuseks

- 14 30. aprillil 2012 otsustas Ministero dell'Economia e delle Finanze (Itaalia majandus- ja rahandusministeerium) Itaalia keskpanga ettepanekul, kes oli Tercases tuvastanud õigusrikkumisi, algatada tema suhtes erihaldusmenetluse. Seejärel nimetas Itaalia keskpank erihalduri, kes pidi Tercast erihaldusmenetluse ajal juhtima.
- 15 Erihaldur algatas 2013. aasta oktoobris pärast erinevate võimaluste kaalumist, mis oleks võinud aidata Tercasel raskused ületada, läbirääkimised BPBga, kes oli väljendanud oma huvi Tercase kapitali suurendamine vastu, tingimusel et selles pangas viiakse enne läbi audit ning et FITD katab täielikult selle panga varalise puudujäägi.
- 16 FITD korralduskomitee otsustas 28. oktoobril 2013 vastavalt FITD põhikirja artiklile 29 Tercase erihalduri esitatud taotluse alusel toetada Tercast kuni 280 miljoni euroga. FITD nõukogu kinnitas selle otsuse 29. oktoobril 2013. Itaalia keskpank kiitis 4. novembril 2013 vastavalt pangandusseaduse artikli 96 *ter* lõike 1 punktile d selle toetava sekkumise heaks.

- 17 FITD otsustas 18. märtsil 2014 kavandatud sekkumise peatada, sest Tercase majanduslik ja varaline olukord ning selle sekkumise maksustamine olid ebaselged. Pärast BPB nõutud Tercase varade auditit tekkisid FITD ja BPB ekspertide vahel lahkkelid. Need lahkkelid lahendati hiljem vahekohtumenetluses.
- 18 Võttes arvesse auditeerimisasutuse ja nõukogu 26. mai 2014. aasta aruandes esitatud järeldusi ja sekkumise kulu, võrreldes kohustusliku sekkumise korral makstavate hüvitiste kuluga, otsustasid FITD korralduskomitee ja nõukogu 30. mail 2014 Tercase toetuseks sekkuda.
- 19 Itaalia keskpank andis 7. juulil 2014 FITD-le loa Tercase toetuseks sekkuda. Nimetatud sekkumine nägi ette kolm meetet: esiteks toetus 265 miljoni euro suuruses summas Tercase negatiivse omakapitali katmiseks, teiseks 35 miljonit eurot tagatisena, et katta Tercase teatava riskipositsiooniga seotud krediidirisk, ja kolmandaks 30 miljonit eurot tagatisena, et katta kulud, mis võivad kaasneda esimese meetme pealt arvestatava maksu tasumisega (edaspidi „vaidlusalused meetmed“).
- 20 Tercase aktsionäride üldkoosolekul, mille erihaldur kutsus Itaalia keskpanga nõusolekul kokku 27. juulil 2014, otsustati esiteks katta osaliselt kahjum, muu hulgas vähendades omakapitali nullini ja tühistada kõik ringluses olevad lihtaktsiad, ning teiseks suurendada kapitali 230 miljoni euroni, emiteerides uued lihtaktsiad, mida pakutakse üksnes BPB-le. Kapitali suurendamine toimus samal päeval.
- 21 1. oktoobril 2014 lõpetati Tercase suhtes erihaldusmenetlus ja BPB määras ametisse selle panga uued juhtorganid.

Haldusmenetlus ja vaidlusalune otsus

- 22 Komisjon palus Itaalia ametiasutustelt 8. augustil ja 10. oktoobril 2014 teavet FITD sekkumise kohta Tercase toetuseks. Need ametiasutused vastasid 16. septembril ja 14. novembril 2014.
- 23 Komisjon teatas 27. veebruari 2015. aasta kirjas Itaalia Vabariigile otsusest alkatada seoses kõnealuse meetmega ELTL artikli 108 lõikes 2 ette nähtud menetlus. 24. aprillil 2015 avaldas komisjon menetluse alkatamise otsuse *Euroopa Liidu Teatajas*.
- 24 Komisjon võttis 23. detsembril 2015 vastu vaidlusaluse otsuse, milles ta tuvastas, et vaidlusalused meetmed, mis on heaks kiidetud ELTL artikli 108 lõiget 3 rikkudes, kujutavad endast siseturuga kokkusobimatut ja Itaalia Vabariigi poolt Tercasele ebaseaduslikult antud abi ning andis korralduse see abi tagasi nõuda.

Menetlus Üldkohtus ja vaidlustatud kohtuotsus

- 25 Itaalia Vabariik (kohtuasi T-98/16), BPB (kohtuasi T-196/16) ja FITD, keda toetab Itaalia keskpank (kohtuasi T-198/16), esitasid kõik vaidlusaluse otsuse peale hagi.
- 26 Esiteks sedastas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 68, 69 ja 89–91 sisuliselt, et juhul kui tegemist on eraõigusliku üksuse võetud meetmega, on komisjon abimeetme riigile omistatavuse järeldamiseks seda enam kohustatud esitama piisavaid tõendeid, mis näitaks, et see meede võeti ametivõimude mõju või tegeliku kontrolli all, võrreldes olukorraga, kus meetme on võtnud riigi osalusega äriühing. Üldkohus leidis selle kohta, et erinevalt olukorrast, kus riigi osalusega äriühingu võetud meede on omistatav riigile, ei saa komisjon erakapitalil põhineva üksuse võetud meetme puhul piirduda selle tõendamisega, et ametiasutuste mõju või tegeliku kontrolli puudumine nimetatud erakapitalil põhineva üksuse suhtes on ebatõenäoline.

- 27 Teiseks, olles vaidlustatud kohtuotsuse punktides 114–131 analüüsinud asjaolusid, millele komisjon tugines järeldamaks, et vaidlusaluseid meetmeid saab omistada Itaalia riigile, leidis Üldkohus nimetatud kohtuotsuse punktis 132, et komisjon ei ole õiguslikult piisavalt tõendanud Itaalia ametiasutuste seotust nende meetmete võtmisega ega järelikult ka nende riigile omistatavust ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses.
- 28 Kolmandaks, mis puudutab mõistet „riigi ressurssidest“ sekkumine ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses, siis leidis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 161, pärast seda, kui ta oli punktides 139–160 analüüsinud vaidlusaluses otsuses selle kohta esitatud kaudseid tõendeid, et komisjon ei ole õiguslikult piisavalt tõendanud, et kõnealuseid ressursse kontrollisid Itaalia ametiasutused ja et need olid seega nende ametiasutuste käsutuses. Üldkohtu hinnangul ei olnud seetõttu komisjonil alust järeldada, et vaatamata sellele, et FITD sekkumine Tercase toetuseks oli toimunud vastavalt selle konsortsiumi põhikirjale ja tema liikmete huvides, kasutades eranditult eravahendeid, olid tegelikult ametiasutused need, kes FITD suhtes avaldatava valitseva mõju kaudu otsustasid, kuidas suunata nende ressursside kasutamist sellise sekkumise rahastamisel.
- 29 Kuna esimene tingimus, mis on vajalik selleks, et abi saaks kvalifitseerida „riigiabiks“ ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses, see tähendab, et abi antakse riigi poolt või riigi ressurssidest, ei olnud täidetud, tühistas Üldkohus vaidlusaluse otsuse.

Menetlus Euroopa Kohtus ja apellatsioonimenetluse poolte nõuded

- 30 Komisjon palub Euroopa Kohtul:

- tühistada vaidlustatud kohtuotsus;
- jätta esimese kohtuastme hagid rahuldamata osas, milles nendes vaieldakse vastu sellele, et vaidlusaluses otsuses on tõendatud, et vaatlusaluste meetmete riigile omistamise ja nende riigi ressurssidest rahastamise tingimused on täidetud;
- saata kohtuasi esimese kohtuastme ülejäänud väidete analüüsimiseks tagasi Üldkohtule ja
- otsustada mõlema kohtuastme menetlusega seotud kohtukulude kandmine edaspidi.

- 31 Itaalia keskpank, FITD, BPB ja Itaalia Vabariik paluvad Euroopa Kohtul:

- jätta apellatsioonkaebus rahuldamata ja
- mõista kohtukulud välja komisjonilt.

- 32 Fondazione Cassa di Risparmio di Pesaro, Montani Antaldi Srl, Fondazione Cassa di Risparmio di Fano, Fondazione Cassa di Risparmio di Jesi ja Fondazione Cassa di Risparmio di Provincia di Macerata esitasid 30. juulil 2019 avalduse käesolevas asjas menetlusse astumiseks Itaalia Vabariigi, BPB, FITD ja Itaalia keskpanga nõuete toetuseks.

- 33 Euroopa Kohtu presidendi 13. novembri 2019. aasta määrusega komisjon vs. Itaalia ja Fondo interbancario di tutela dei depositi (C-425/19 P, ei avaldata, EU:C:2019:980) jäeti menetlusse astumise avaldus rahuldamata.

- 34 Itaalia Vabariik esitas Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 16 kolmanda lõigu alusel taotluse, et Euroopa Kohus tuleks kokku suurkojana.

Apellatsioonkaebus

35 Apellatsioonkaebuse põhjendamiseks esitab komisjon kaks väidet.

Esimene väide

Poolte argumentid

36 Esimene väide, et rikutud on ELTL artikli 107 lõiget 1, jaguneb kaheks osaks.

37 Esimeses osas leiab komisjon, et Üldkohus rikkus õigusnormi, kui ta kehtestas tema suhtes selleks, et teha kindlaks, kas abi riigile omistatavuse ja selle riigi ressurssidest antava abi andmise nõuded on käesoleval juhul täidetud, rangema tõendamiskoormise kui see, mida nõuab Euroopa Kohtu praktika.

38 Esiteks tuletab komisjon meelde, et kohtupraktika kohaselt peab ta juhul, kui ta soovib tõendada, et riigist eraldiseisva üksuse võetud meetmed on omistatavad riigiasutustele, tõendama juhtumiga seotud tõendite kogumi alusel nende ametiasutuste seotust või mõju kõnealuse meetme võtmisel, näidates, et ametiasutuste osalemine on tõenäoline või vähemalt selle puudumine on ebatõenäoline. Seevastu ei ole komisjon kohustatud tõendama, et ametiasutused on andnud üksusele, kes tegelikult abi andis, konkreetse stiimuli või siduvaid juhiseid. Samuti ei ole vaja, et ta tõendaks selle seotuse tegelikku mõju üksuse tegutsemisele või et ta tõendaks, et viimase tegutsemine oleks olnud teistsugune, kui ta oleks tegutsenud iseseisvalt. Sellega seoses täpsustab komisjon eelkõige, et ta ei ole kohustatud tõendama, et meetme omistatavus riigile eeldab, et avalik huvi erineb selle üksuse huvist. Lõpuks, Euroopa Kohtu praktikas nõutav tõendamisstandard ei muutu selle põhjal, kas abi andnud üksus on riigi- või eraomandis.

39 Komisjon on seisukohal, et Üldkohus rikkus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 69 ja 89–91 nimetatud kohtupraktikat, kohustades teda järgima selles ettenähtust rangemat tõendamisstandardit, et tõendada abimeetme riigile omistatavust ja asjaolu, et sekkumine toimus riigi ressurssidest, üksnes sel põhjusel, et antud juhul andis abi erakapitalil põhinev üksus.

40 Komisjoni hinnangul näitab see, et Üldkohus hindas vaidlustatud kohtuotsuse punktides 114, 116, 117 ja 127 vääralt kaudseid tõendeid, mille komisjon oli selle kohta vaidlusaluses otsuses esitanud. Täpsemalt leidis Üldkohus ekslikult, et komisjonil tuli esitada ümberlülkkamatuid tõendeid, et vaidlusalused meetmed võeti ametiasutuste valitseva mõju all, et see institutsioon oli kohustatud tõendama, et need ametiasutused olid siduvate juhiste andmise kaudu seotud nende meetmete vastuvõtmise kõigis etappides ning et ametiasutuste kaasamine mõjutas nende meetmete sisu.

41 Lisaks märgib komisjon, et on ebaloogiline panna talle rangem tõendamiskoormis juhul, kui meetmeid võtnud üksus on erakapitalil põhinev üksus, kuna sellises olukorras saab tal juba määratluse kohaselt olla ametiasutuste seotuse tõendamiseks vaid piiratud arv kaudseid tõendeid. Eelkõige tuleb organisatsiooniliste seoste puudumise korral seda seost otsida vähem nähtavate näitajate põhjal.

42 Teiseks, väidab komisjon teise võimalusena, et FITD on üksus, millele Itaalia Vabariik usaldas direktiivi 94/19 alusel konkreetsed ülesanded. Järelikult, võttes arvesse Euroopa Kohtu praktikat, mis puudutab üle võtmata või ebaõigesti üle võetud direktiivide vahetut õigusmõju, eelkõige 10. oktoobri 2017. aasta kohtuotsust Farrell (C-413/15, EU:C:2017:745), on seda konsortsiumi võimalik pidada Itaalia riigi harundiks. Isegi kui Üldkohus ei rikkunud õigusnormi, kui ta leidis, et juhul, kui abimeetmeid andev üksus on erakapitalil põhinev üksus, nõutakse rangemat tõendamistaset, rikkus ta vaidlustatud kohtuotsuses seetõttu siiski õigusnormi, kui kohaldas FITD suhtes erakapitalil põhinevate ja riigi osalusega üksuste vahelist eristamist seoses nõuetega, mis puudutavad abi riigile omistatavust ja selle andmist riigi ressurssidest.

- 43 Kolmandaks tuleb komisjon meelde, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta direktiivi 2014/49/EL hoiuste tagamise skeemide kohta (ELT 2014, L 173, lk 149) artikli 11 lõike 3 kohaselt võivad hoiuste tagamise skeemid võtta „alternatiivseid meetmeid“, et ära hoida krediidasutuse maksejõuetuks muutumist. Niisuguse instrumendi kasutamine sõltub siiski tingimusest, et asjaomase krediidasutuse suhtes ei ole võetud kriisilahenduse meetmeid. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiivi 2014/59/EL, millega luuakse krediidasutuste ja investeerimisühingute finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse õigusraamistik ning muudetakse nõukogu direktiivi 82/891/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 2001/24/EÜ, 2002/47/EÜ, 2004/25/EÜ, 2005/56/EÜ, 2007/36/EÜ, 2011/35/EL, 2012/30/EL ja 2013/36/EL ning määruseid (EL) nr 1093/2010 ja (EL) nr 648/2012 (ELT 2014, L 173, lk 190), artikli 32 lõike 4 punkti d kohaselt võib kriisilahenduse meetme võtta tarvitusele vaid juhul, kui on vaja „erakorralist avaliku sektori finantstoetust“, mis on selle direktiivi artikli 2 lõike 1 punktis 28 määratletud kui „riigiabi [ELTL] artikli 107 lõike 1 tähenduses“.
- 44 Kuna Üldkohtu kohaldatud rangema tõendamisstandardi tõttu on komisjonil praktiliselt võimatu tõendada riigi ressursside kaasamist ja hoiuste tagamise skeemide võetud meetmete riigile omistatavust, kui neid skeeme moodustavad erapangad, siis võivad need skeemid pidevalt võtta „alternatiivseid meetmeid“ direktiivi 2014/49 artikli 11 lõike 3 tähenduses, ilma et neil oleks tarvis käivitada direktiivi 2014/59 artiklis 32 ette nähtud kriisilahendusmenetlus. Järelikult võimaldab vaidlustatud kohtuotsus liikmesriikidel ja pankadel pangaliitu käsitlevate õigusnormide mõjust kõrvale hoida või vähemalt seda nõrgendada.
- 45 Esimese väite teises osas väidab komisjon, et Üldkohus rikkus õigusnormi, kuna ta ei analüüsinud põhjalikult tõendeid, mille see institutsioon esitas näitamaks, et riigile omistatavuse ja riigi ressursside tingimused olid käesoleval juhul täidetud.
- 46 Seetõttu kaldus Üldkohus kõrvale Euroopa Kohtu praktikast, mille kohaselt tuleb kaudsete tõendite tõenduslikku väärtust hinnata neid kogumis analüüsides ja seda isegi siis, kui need eraldi ja väljaspool nende konteksti ei ole tingimata määravad.
- 47 Esiteks leidis Üldkohus sellise eksliku lähenemisviisi tõttu vaidlustatud kohtuotsuse punktides 96–99, et FITD sekkumiste eesmärk on kaitsta oma liikmete erahuve, esitamata põhjendusi, mis võiksid sellist väidet õigustada. Teiseks eiras Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 100–106 FITD-le Itaalia õigusnormidega antud avaliku võimu volituse laadi, kui ta leidis, et see volitus piirdub kohustuslike sekkumistega, see tähendab hoiustajatele hüvitise maksmisega. Ent komisjoni arvates on vabatahtlikud sekkumised tihedalt seotud kohustuslike sekkumistega, kuna esimesed saavad toimuda vaid siis, kui need on vähem kulukad võrreldes võimaliku kohustusliku sekkumisega. Kolmandaks jättis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 115, 116 ja 126 üksaaval kõrvale komisjoni esitatud tõendid Itaalia keskpanga seotuse kohta vaidlusaluste meetmete võtmisega, kuigi need kaudsed tõendid kogumis võimaldasid järeldada vaidlusaluste meetmete omistatavust Itaalia riigile.
- 48 Itaalia valitsus, BPB, FITD ja Itaalia keskpank paluvad esimese võimalusena esimene väide tunnistada vastuvõetamatuks. Sellega seoses leiavad nad, et komisjon soovib Üldkohtu poolsele õigusnormi rikkumisele tuginemise varjus jõuda selleni, et Euroopa Kohus hindaks faktilisi asjaolusid ja tõendeid uuesti võrreldes vaidlustatud kohtuotsuses antud hinnanguga, eelkõige mis puudutab vaidlusaluste meetmete riigile omistatavust ja FITD-le antud volituse laadi.
- 49 Itaalia Vabariigi väitel on lisaks vastuvõetamatu komisjoni argument, mille kohaselt oleks Üldkohus pidanud analüüsima tõendeid, võttes arvesse FITD, BPB ja erihalduri vahel toimunud läbirääkimiste konteksti, kuna apellatsioonkaebuses ei vaidlustata vaidlustatud kohtuotsuse punkte 125–132, milles Üldkohus seda küsimust analüüsis.
- 50 Teise võimalusena leiavad Itaalia Vabariik, BPB, FITD ja Itaalia keskpank, et esimene väide ei ole põhjendatud.

- 51 Komisjon vaidleb vastu argumentidele esimese väite väidetava vastuvõetamatuse kohta, leides, et selle väitega tõstatab ta küsimuse õigusliku kriteeriumi kohta, millele Üldkohus tugines, kui ta analüüsis komisjoni esitatud tõendeid mõju kohta, mida Itaalia ametiasutused FITD otsustele avaldasid.

Euroopa Kohtu hinnang

– Vastuvõetavus

- 52 ELTL artikli 256 lõikest 1 ja Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 58 esimesest lõigust tuleneb, et apellatsioonkaebus on piiratud õigusküsimustega ning et ainult Üldkohus on seega pädev tähtsust omavaid faktilisi asjaolusid tuvastama ja tõendeid hindama. Faktiliste asjaolude ja tõendite hindamine ei ole õigusküsimus, mis kuuluks sellisena Euroopa Kohtu poolt apellatsiooni korras läbivaatamisele, välja arvatud juhul, kui on tegemist nende moonutamisega. Moonutamine peab siiski nähtuma selgelt toimiku materjalidest, ilma et oleks vaja faktilisi asjaolusid ja tõendeid uuesti hinnata (10. juuli 2019. aasta kohtuotsus VG vs. komisjon, C-19/18 P, EU:C:2019:578, punkt 47 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 53 Kui Üldkohus aga tuvastas või hindas faktilisi asjaolusid, võib Euroopa Kohus seda kontrollida, kui Üldkohus kvalifitseeris nende õigusliku laadi ja määras sellest tulenevalt kindlaks õiguslikud tagajärjed (22. novembri 2012. aasta kohtuotsus E.ON Energie vs. komisjon, C-89/11 P, EU:C:2012:738, punkt 65 ja seal viidatud kohtupraktika). Euroopa Kohtu kontrollipädevus laieneb eelkõige küsimusele, kas on järgitud tõendamiskoormist ja tõendite kogumist reguleerivaid norme, ning samuti küsimusele, kas Üldkohus kohaldas faktiliste asjaolude ja tõendite hindamisel õigeid õiguslikke kriteeriume (vt selle kohta 18. jaanuari 2017. aasta kohtuotsus Toshiba vs. komisjon, C-623/15 P, ei avaldata, EU:C:2017:21, punkt 39 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 54 Käesoleval juhul tuleb esiteks tõdeda, et apellatsioonkaebuse esimese väite raames esitatud argumentidega ei kritiseeri komisjon mitte Üldkohtule esitatud tõendite tõendusliku väärtuse kohta viimase antud faktilist hinnangut, vaid tõendamiskoormist ja tõendite kogumist käsitlevate normide kohaldamist Üldkohtu poolt nende kaudsete tõendite hindamise ja vaidlusaluste meetmete kvalifitseerimise eesmärgil.
- 55 Teiseks, mis puudutab käesoleva kohtuotsuse punktis 49 mainitud vastuvõetamatuse vastuväidet, siis tuleb märkida, et vastavalt ELTL artikli 256 lõike 1 teisele lõigule, Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 58 esimesele lõigule ja Euroopa Kohtu kodukorra artikli 168 lõike 1 punktile d tuleb apellatsioonkaebuses selgelt märkida selle kohtuotsuse või -määruse, mille tühistamist taotletakse, kritiseeritavad osad ning õiguslikud argumendid, mis konkreetselt seda nõuet põhjendavad, kuna vastasel juhul on apellatsioonkaebus või asjasse puutuv väide vastuvõetamatu (10. juuli 2014. aasta kohtuotsus Telefónica ja Telefónica de España vs. komisjon, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, punkt 29 ja seal viidatud kohtupraktika). Käesoleval juhul piisab siiski kui märkida, et komisjon on oma apellatsioonkaebuses täpsustanud, et ta vaidlustab eelkõige vaidlustatud kohtuotsuse punkti 126.
- 56 Neil asjaoludel on apellatsioonkaebuse esimene väide vastuvõetav.

– Sisulised küsimused

- 57 Mis puudutab esimese väite esimest osa, siis tasub kõigepealt meelde tuletada, et selleks, et abi võiks kvalifitseerida „riigiabiaks“ ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses, peavad olema täidetud neli tingimust: eksisteerib riigi sekkumine või sekkumine riigi ressurssidest, see sekkumine võib kahjustada liikmesriikide vahelist kaubandust, see annab abi saajale valikulise eelise ning see kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi (15. mai 2019. aasta kohtuotsus Achema jt, C-706/17, EU:C:2019:407, punkt 46 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 58 Mis puudutab seda, kas esineb riigi sekkumine või sekkumine riigi ressurssidest, siis tuleb märkida, et selleks, et eeliseid saaks lugeda ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses „abiks“, peavad need ühest küljest olema vahetult või kaudselt antud riigi ressurssidest ja teisest küljest peavad need olema riigile omistatavad (vt selle kohta (15. mai 2019. aasta kohtuotsus Achema jt, C-706/17, EU:C:2019:407, punkt 47 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 59 Mis puudutab konkreetsemalt meetme riigile omistatavust, siis on Euroopa Kohus otsustanud, et seda ei saa tuletada ainuüksi asjaolust, et meetme võttis riigi osalusega äriühing. Isegi kui riik saab riigi osalusega äriühingut kontrollida ja tal on valitsev mõju kõnealuse ettevõtja toimingute üle, ei saa automaatselt eeldada, et konkreetsel juhul seda kontrolli ka tegelikult tehakse. Lisaks tuleb uurida, kas avaliku sektori asutused olid ühel või teisel moel seotud nende meetmete vastuvõtmisega (vt selle kohta 16. mai 2002. aasta kohtuotsus Prantsusmaa vs. komisjon, C-482/99, EU:C:2002:294, punktid 50–52; 23. novembri 2017. aasta kohtuotsus, SACE ja Sace BT vs. komisjon, C-472/15 P, ei avaldata, EU:C:2017:885, punkt 34, ja 10. detsembri 2020. aasta kohtuotsus Comune di Milano vs. komisjon, C-160/19 P, EU:C:2020:1012, punkt 46).
- 60 Nimelt võib riigi osalusega äriühingu võetud abimeetme riigile omistatavuse tuletada reast tunnustest, mis olenevad juhtumi asjaoludest ja kontekstist, milles see meede võeti. Sellisel juhul ei ole nõutav, et üksikasjaliku uurimise alusel oleks tõendatud, et avaliku sektori asutused kallutasid konkreetselt riigi osalusega ettevõtjat kõnealuseid abimeetmeid võtma (vt selle kohta 16. mai 2002. aasta kohtuotsus Prantsusmaa vs. komisjon, C-482/99, EU:C:2002:294, punktid 53 ja 55, 23. novembri 2017. aasta kohtuotsus, SACE ja Sace BT vs. komisjon, C-472/15 P, ei avaldata, EU:C:2017:885, punkt 35, ja 10. detsembri 2020. aasta kohtuotsus Comune di Milano vs. komisjon, C-160/19 P, EU:C:2020:1012, punkt 47 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 61 Eeskätt on asjakohased kõik tõendid, mis konkreetse juhtumi puhul osutavad kas avaliku sektori asutuste seotusele meetme vastuvõtmisega või sellise seotuse puudumise ebatõenäosusele, arvestades sealjuures ka meetme ulatust, sisu ja selle tingimusi, või siis nende asutuste mitteseotusele kõnealuse meetme vastuvõtmisega (10. detsembri 2020. aasta kohtuotsus Comune di Milano vs. komisjon, C-160/19 P, EU:C:2020:1012, punkt 48).
- 62 Tõendite hulgas, mis võimaldavad järeldada riigile omistatavust, on muu hulgas asjaolu, et kõnealune riigi osalusega äriühing ei saanud võtta vastu vaidlustatud otsust, võtmata arvesse avaliku võimu või ametiasutuste antud juhustest tulenevaid nõudeid, riigi osalusega äriühingu integreerimist avaliku halduse struktuuridesse, tema tegevuse laadi ja turul tegutsemist tavapärastes konkurentsitingimustes eraettevõtjatega, ettevõtja õiguslikku seisundit või avaliku võimu järelevalve intensiivsust (vt selle kohta 16. mai 2002. aasta kohtuotsus Prantsusmaa vs. komisjon, C-482/99, EU:C:2002:294, punktid 55 ja 56, ning 23. novembri 2017. aasta kohtuotsus SACE ja Sace BT vs. komisjon, C-472/15 P, ei avaldata, EU:C:2017:885, punkt 36).
- 63 Käesoleval juhul tuleb kõigepealt märkida, et Üldkohus tuvastas vaidlustatud kohtuotsuse punktis 70, et komisjon ei olnud vaidlusaluses otsuses püüdnud teha selget vahet riigiabi riigile omistatavuse nõudel ja riigi ressurssidega seotud nõudel. Apellatsioonkaebuses piirdub komisjon samamoodi teisena nimetatud nõude osas märkusega, et vaidlustatud kohtuotsuse punktis 91 viitas Üldkohus omistatavuse nõudega seoses omaenda arutluskäigule. Lõpuks, komisjoni appellatsioonkaebuse esimese väite esimene osa ei puuduta ühtegi põhjendust, mis on esitatud vaidlustatud kohtuotsuse punktides 133–161, mis käsitlevad konkreetselt riigi ressursside kasutamise nõude uurimist.
- 64 Neil asjaoludel tuleb analüüsida üksnes tingimust, mis puudutab vaidlusaluste meetmete omistatavust Itaalia ametiasutustele.
- 65 Esimesena tuleb kõigepealt märkida, et vaidlustatud kohtuotsuse punktides 63–68 ja 83–86 tuletas Üldkohus meelde Euroopa Kohtu praktikat, mis käsitleb abi riigile omistatavust, kui soodustusi annavad riigist eraldiseisvad üksused. Täpsemalt rõhutas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse

punktis 68, viidates 16. mai 2002. aasta kohtuotsuse *Prantsusmaa vs. komisjon* (C-482/99, EU:C:2002:294) punktidele 50–52 ja 55, et isegi olukorras, kus abi on andnud riigi osalusega äriühing, ei saa avaliku võimu kontrolli tegemist eeldada ning et komisjonil peavad olema kõik tõendid, mis tulenevad juhtumi asjaoludest ja finantsabi andmise kontekstist, selleks et teha kindlaks, millises ulatuses olid ametivõimud riigi osalusega äriühingu kaudu antud abiga seotud.

- 66 Alles pärast nimetatud kohtupraktika meelde tuletamist leidis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 69, et „see komisjoni kohustus“ niisuguseid tõendeid esitada „on seda enam vajalik“ olukorras, kus vaidlusalust meedet rakendab erakapitalil põhinev üksus. Nagu Üldkohus samas punktis 69 märkis, ei saa komisjon tugineda sellise üksuse ja riigi vahelistele kapitaliosalusel põhinevatele sidemetele, kui seda tüüpi olukorras niisugused sidemed puuduvad.
- 67 Neid kaalutlusi arvestades otsustas Üldkohus nimetatud kohtuotsuse punktides 87–90, et komisjon ei saanud käesolevas asjas tugineda sellele, et ametiasutuste mõju või tegeliku kontrolli puudumine asjaomase erakapitalil põhineva üksuse suhtes on ebatõenäoline, vaid vastupidi, et see institutsioon on seda enam kohustatud esile tooma ja põhjendama, et on „piisavalt tõendeid“ näitamaks, et see meede oli võetud ametiasutuste mõju või tegeliku kontrolli all ning et järelikult oli meede omistatav riigile.
- 68 Lõpuks analüüsis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 94–132 komisjoni esitatud kaudseid tõendeid ning tuvastas seejärel oma analüüsi tulemusel, et vaidlusaluseid meetmeid ei saa omistada Itaalia ametivõimudele.
- 69 Vaidlustatud kohtuotsuse punktides 68 ja 69 ning 88–90 esitatud järeldusi tehes ei eiranud Üldkohus käesoleva kohtuotsuse punktides 58–62 viidatud kohtupraktikat, mille kohaselt peab komisjon kaudsete tõendite kogumi alusel tõendama, et kõnealused meetmed on omistatavad riigile, ega pannud seega komisjonile kohustust järgida rangemat tõendamistaset ainuüksi põhjusel, et FITD on eraõiguslik üksus.
- 70 Nimelt piirdus Üldkohus neis järeldustes ühelt poolt sellega, et võttis arvesse – nagu nähtub eelkõige vaidlustatud kohtuotsuse punktides 87 ja 88 – objektiivseid erinevusi olukorra, kus abi andva üksuse puhul on tegemist riigi osalusega äriühinguga, ja niisuguse olukorra vahel, mis on arutusel käesolevas asjas ja milles see üksus ehk FITD on erakapitalil põhinev üksus.
- 71 Teiselt poolt tegi Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 69, 89 ja 90 nendest objektiivsetest erinevustest järeldused, et täpsustada nende tõendite laadi, mis võimaldaksid käesolevas asjas näidata, et vaidlusalused meetmed on omistatavad Itaalia ametiasutustele.
- 72 Seega erinevalt sellest, mida väidab komisjon, on sellises olukorras nagu käesoleval juhul, kus abi andnud üksus põhineb erakapitalil, kaudsed tõendid, mis näitavad meetme riigile omistatavust, erinevad nendest tõenditest, mida nõutakse juhul, kui abi andnud üksus on riigi osalusega äriühing.
- 73 Nii ei kehtestanud Üldkohus erinevaid tõendamisstandardeid, vaid hoopis kohaldas käesoleva kohtuotsuse punktis 60 viidatud kohtupraktikat, mille kohaselt on kaudsed tõendid, mis võivad näidata abimeetme omistatavust, tingitud juhtumi asjaoludest ja kontekstist, milles see meede võeti, kuna kapitaliosalusel põhineva seose puudumisel asjaomase üksuse ja riigi vahel on selles osas kindel tähtsus.
- 74 Lisaks põhineb komisjoni argument, mille kohaselt seadis Üldkohus vaidlusaluste meetmete Itaalia ametiasutustele omistamise tingimuseks asjaolu, et need asutused mõjutasid FITD toetuse rakendamise kõiki etappe, vaidlustatud kohtuotsuse punkti 114 vääral tõlgendusel. Nimelt piirdus Üldkohus selles punktis tõdemusega, et analüüsida tuleb asjaolusid, mille alusel komisjon vaidlusaluses otsuses ise leidis, et nendel ametiasutustel on pädevus ja vahendid, et mõjutada vaidlustatud meetmete rakendamise kõiki etappe.

- 75 Samuti väidab komisjon ekslikult, et Üldkohus leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 116, et selleks, et tõendada erakapitalil põhineva üksuse võetud meetme riigile omistatavust, peab komisjon tõendama ametiasutuste seotuse mõju sellele meetmele. Nimelt, nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 97 märkis, ei analüüsinud Üldkohus punktis 116, kas Itaalia keskpanga sekkumisel oli konkreetne mõju vaidlusaluste meetmete sisule, vaid piirdus selle tuvastamisega, et esiteks ei olnud sellel riigiasutusel mingit õigust mõjutada sekkumiste sisu, ja teiseks, et Itaalia keskpangal on pädevus kontrollida nende meetmete kooskõla kehtivate õigusnormidega üksnes usaldatavusnõuete täitmise järelevalve eesmärgil.
- 76 Lõpuks ei leidnud Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 117 ja 127 ka seda, et järeldus vaidlusaluste meetmete Itaalia ametiasutustele omistatavuse kohta eeldab komisjonilt selle tõendamist, et Itaalia keskpangal on õigus nõuda hoiuste tagamise skeemidelt selliste sekkumismeetmete võtmist nagu vaidlusalused meetmed. Nende tõendite analüüsimisel, millele komisjon tugines vaidlusaluses otsuses järeldamaks, et vaidlusalused meetmed võib omistada Itaalia riigile, piirdus Üldkohus tõdemusega, et Itaalia keskpangapoolt FITD-le ja BPB-le esitatud üleskutse saavutada tasakaalustatud kokkulepe ei olnud mõeldud andma neile pooltele juhiseid ega mõjutanud kuidagi FITD otsust sekkuda Tercase toetuseks vaidlusaluste meetmete abil.
- 77 Teisena, mis puudutab komisjoni argumente FITD olemuse kohta, siis tuleb märkida, nagu ka kohtujurist tõi esile oma ettepaneku punktides 128 ja 129, et mõiste „riigi harund“ on Euroopa Kohus välja kujundanud selleks, et võimaldada õigussubjektidel tugineda üle võtmata või nõuetekohaselt üle võtmata direktiivi tingimusteta ja piisavalt täpsetele sätetele organite või üksuste vastu, mis alluvad riigile või on riigi kontrolli all või millel on laiemad volitused võrreldes nendega, mis tulenevad eraõiguslike isikute vahelistele suhetele kohaldatavatest eeskirjadest (vt selle kohta 10. oktoobri 2017. aasta kohtuotsus *Farrell*, C-413/15, EU:C:2017:745, punkt 33). Seega ei ole see mõiste välja arendatud eesmärgiga kvalifitseerida selliste organite või üksuste võetud meetmed riigiabiaks ning seda ei saa seega üle kanda abimeetmete riigile omistatavuse küsimusele.
- 78 Kolmandana, mis puudutab pangandusliitu käsitlevatest õigusnormidest kõrvalehiilimise ohtu, siis piisab kui märkida, et komisjoni argument põhineb eeldusel, et riigile omistatavuse väidetavalt rangem tõendamisstandard, millest lähtus Üldkohus, muudab praktiliselt võimatuks komisjonil tõendada, et hoiuste tagamise skeemidega võetud meetmed on omistatavad riigile. Ühelt poolt nähtub käesoleva kohtuotsuse punktides 65–73, et Üldkohus ei kohaldanud vaidlustatud kohtuotsuses sellist rangemat tõendamisstandardit. Teiselt poolt, nagu märkis kohtujurist oma ettepaneku punktis 125, et isegi kui antud juhul tuleks asuda seisukohale, et vaidlusalused meetmed ei ole omistatavad riigile, ei tähendaks see asjaolu, et hoiuste tagamise skeemi raames võetud meede ei võiks endast kujutada riigiabi ja järelikult ei saaks seega kunagi algatada direktiivi 2014/59 artiklis 32 ette nähtud kriisilahendusmenetlust. Selline kvalifikatsioon oleks küll võimalik, ent sõltuks hoiuste tagamise skeemi ja asjaomase meetme iseloomulikest tunnustest.
- 79 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb esimese väite esimene osa tagasi lükata.
- 80 Mis puudutab esimese väite teist osa, siis tuleb tõdeda, et see põhineb vaidlustatud kohtuotsuse vääral tõlgendusel, kuna vastupidi sellele, mida väidab komisjon, ei ole Üldkohus jätnud igakülgset analüüsimata neid kaudseid tõendeid, mille komisjon esitas tõendamaks, et FITD sekkumine oli omistatav Itaalia riigile.
- 81 Esiteks tuleb nimelt märkida, et Üldkohus esitas vaidlustatud kohtuotsuse punktides 71–82 kokkuvõtlikult kõik need tõendid.
- 82 Teiseks, Üldkohus uuris FITD-le antud avaliku võimu volituste ulatuse analüüsimisel vaidlustatud kohtuotsuse punktides 96–105 kõiki selle kohta esitatud komisjoni tõendeid. Alles pärast seda analüüsi jõudis Üldkohus nimetatud kohtuotsuse punktis 106 järeldusele, et selline FITD vabatahtlik sekkumine nagu käesolevas asjas ei kujuta endast avaliku võimu volituse rakendamist, kuna sellel on teistsugune eesmärk kui direktiivis 94/19 ette nähtud hoiuste hüvitamine.

- 83 Kolmandaks, pärast seda, kui Üldkohus oli korranud, et FITD tegutseb „oma liikmete huvides“ ja et „ei ole ühtegi organisatsioonilist elementi“, mis seoks teda Itaalia ametiasutustega, tõdes Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 114, et asjaolusid, millele komisjon vaidlusaluses otsuses tugines, tulebki analüüsida just „selles kontekstis“. Samuti leidis Üldkohus nimetatud punktis 114, et tuleb kontrollida, kas „tõendusmaterjal“, millele komisjon tugineb, on piisav tõendamaks, et vaidlusalused meetmed on omistatavad Itaalia riigile. Üldkohus kontrollis seda asjaolu vaidlustatud kohtuotsuse punktides 115 ja 131, hõlmates eeskätt selle kohtuotsuse punktides 125–127 analüüsi, mis käsitles „konteksti, milles otsustati FITD sekkumine Tercase toetuseks“.
- 84 Neil asjaoludel tuleb tõdeda, et nagu nähtub vaidlustatud kohtuotsuse punktist 132, leidis Üldkohus kogu komisjoni esitatud tõendusmaterjali analüüsimise põhjal nende konteksti arvestades ja seega kooskõlas käesoleva kohtuotsuse punktis 60 viidatud kohtupraktikaga, et see institutsioon on rikkunud õigusnormi, kui ta leidis vaidlusaluse otsuse põhjenduses 133, et ta oli tõendanud, et Itaalia ametiasutused olid läbi viinud põhjaliku riikliku kontrolli seoses FITD poolt Tercase kasuks võetud meetmete kindlaks määramisel.
- 85 Eeltoodule tuginedes tuleb esimese väite teine osa ja järelikult terve esimene väide tagasi lükata.

Teine väide

Poolte argumendid

- 86 Teises väites leiab komisjon, et Üldkohus moonutas kõnealuseid faktilisi asjaolusid ja Itaalia õigust.
- 87 Esiteks moonutas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 116 ilmselgelt pangandusseaduse artikli 96 *ter* lõike 1 sisu, kui ta leidis, et Itaalia keskpank tegi üksnes vaidlusaluste meetmete õiguspärasuse, mitte aga otstarbekuse kontrolli. Nimelt, kuna sellest sättest nähtub, et Itaalia keskpank lubab pankade toetuseks sekkumisi „arvestades hoiustajate kaitset ja pangandussüsteemi stabiilsust“, läheb kontroll, mida see asutus võib teha, kaugemale lihtsalt vaidlusaluste meetmete õiguspärasuse kontrollimisest, mistõttu võib osutuda vajalikuks kontrollida, kas sellised meetmed vastavad tema pangandus- ja finantspoliitika eesmärkidele.
- 88 Teiseks väidab komisjon, et Üldkohus moonutas vaidlustatud kohtuotsuse punktides 153 ja 154 FITD põhikirja artikli 21 sisu, leides, et vabatahtlike sekkumiste rahastamise meetod erineb kohustuslike sekkumiste rahastamise meetodist.
- 89 Sellega seoses täpsustab komisjon, et asjaolu, et vaidlustatud kohtuotsuse punkt 153 algab väljendiga „lisaks“, ei võimalda järeldada, et selles esitatud argumendid on esitatud täielikkuse huvides, ega ka seda, et nende argumentide kohta esitatud etteheited on tulemusetud. Nimelt lükkas Üldkohus komisjoni sõnul just selles punktis tagasi tema argumendi, mille kohaselt on konsortsiumi liikmete poolt FITD-le tehtud maksed kohustuslikud ja kujutavad endast seega riigi ressursse.
- 90 Itaalia Vabariik, BPB, FITD ja Itaalia keskpank paluvad esimese võimalusena tunnistada teine väide vastuvõetamatuks ja teise võimalusena tunnistada see põhjendamatuks ja igal juhul tulemusetuks.

Euroopa Kohtu hinnang

- 91 Teises väites leiab komisjon, et vaidlustatud kohtuotsuse punktides 116, 153 ja 154 moonutas Üldkohus vastavalt riigisest õigust ja asjaomaseid fakte.

- 92 Sellega seoses tuleb märkida, nagu nähtub ka käesoleva kohtuotsuse punktis 52 viidatud kohtupraktikast, et faktide hindamine ei ole Euroopa Kohtu kontrollile alluv õigusküsimus, välja arvatud juhul, kui on moonutatud tõendeid.
- 93 Samuti, mis puudutab Üldkohtu poolt liikmesriigi õigusele antud hinnangute analüüsi apellatsioonimenetluses, siis saab Euroopa Kohus üksnes kontrollida, kas seda õigust on moonutatud (vt selle kohta 9. novembri 2017. aasta kohtuotsus TV2/Danmark vs. komisjon, C-649/15 P, EU:C:2017:835, punkt 49 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 94 Lõpuks, nagu on märgitud käesoleva kohtuotsuse punktis 52, peab moonutamine ilmselgelt nähtuma toimikus olevatest tõenditest, ilma et oleks vaja asjaolusid ja tõendeid uuesti hinnata (vt selle kohta 9. novembri 2017. aasta kohtuotsus TV2/Danmark vs. komisjon, C-649/15 P, EU:C:2017:835, punkt 50 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 95 Käesolevas asjas tuleb riigisisese õiguse väidetava moonutamisega seoses märkida, et vaidlustatud kohtuotsuse punktis 116 meenutas Üldkohus, et pangandusseaduse artikli 96 *ter* lõike 1 punkti d kohaselt lubab Itaalia keskpank hoiuste tagamise skeemide sekkumisi „võttes arvesse hoiustajate kaitset ja pangandussüsteemi stabiilsust“.
- 96 Selle sätte sõnastus võimaldab aga asuda seisukohale, et Itaalia keskpank on samamoodi nagu teised avalike huvide kaitsega tegelevad asutused volitatud nende huvide kaitsmise eesmärgil kontrollima hoiuste tagamise skeemide sekkumisi kehtivast õiguslikust raamistikust lähtudes.
- 97 Lisaks tuleb märkida, et vaidlustatud kohtuotsuse samas punktis 116 tuletab Üldkohus meelde õiguslikku raamistikku, kuhu kuulub pangandusseaduse artikli 96 *ter* lõike 1 punkt d, millest lähtudes tuleb seda sätet tema arvates tõlgendada. Seega täidab Itaalia keskpank vastavalt pangandusseaduse artiklile 5 usaldatavusnõuete täitmise järelevalve ülesannet, „võttes arvesse tema kontrollitavate asutuste kindlat ja usaldusväärset juhtimist, üldist stabiilsust, rahandussüsteemi tõhusust ja konkurentsivõimet ning kohaldatavate sätete järgimist“. Samuti nähtub vaidlustatud kohtuotsuse punktist 116, et pangandusseaduse artikli 19 kohaselt annab Itaalia keskpank loa mitme olulise otsuse tegemiseks, näiteks omandamisteks.
- 98 Vastupidi komisjoni väidetele ei nähtu neil asjaoludel pangandusseaduse artikli 96 *ter* lõike 1 punktis d sisalduvast väljendist „võttes arvesse hoiustajate kaitset ja pangandussüsteemi stabiilsust“ ilmselgelt, et Itaalia keskpank teeb järelevalvet selliste hoiuste tagamise skeemide sekkumismeetmete nagu vaidlusalused meetmed otstarbekuse üle, mistõttu ei ole komisjon tõendanud, et Üldkohus moonutas oma otsuse punktis 116 seda sätet, kui otsustas, et Itaalia keskpank kontrollib sekkumismeetmete kooskõla õigusliku raamistikuga üksnes usaldatavusnõuete täitmise järelevalve eesmärgil.
- 99 Mis puudutab FITD põhikirja artikli 21 väidetavat moonutamist, siis tuleb märkida, et komisjoni argumendid põhinevad vaidlustatud kohtuotsuse vääralt tõlgendusel, kuna vastupidi komisjoni väidetele ei otsustanud Üldkohus selle kohtuotsuse punktides 153 ja 154, et vabatahtlike sekkumiste rahastamise meetod erines kohustuslike sekkumiste meetodist.
- 100 Nimelt esiteks piirdus Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 153 FITD poolt kõnealuse sekkumise läbiviimiseks kasutatud maksete väidetava kohustuslikkuse analüüsimisel sarnaselt kohtujuristi ettepaneku punktis 177 märgitule tõdemusega, et erinevalt konsortsiumi toimimiseks vajalikest vahenditest olid need maksed käsitatavad „FITD liikmete makstud ettemaksetena ning FITD käsutas neid oma liikmete nimel nende esindajana“.

- 101 Teiseks leidis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 154, et vabatahtlike sekkumiste puhul tuleneb eraõigusliku põhikirja sättest küll kohustus sekkumisse panustada, kuid mitte osamaksete rahastamise meetod, rõhutades, et sekkumise kohustus tuleneb õigusnormist, kui FITD-le on „konkreetselt volituse andnud riik, et käsutada liikmete poolt hoiustajate hoiuste seadusliku tagatise vormis tehtud makseid“.
- 102 Neil asjaoludel tuleb teine väide põhjendamatusse tõttu tagasi lükata, ilma et oleks vaja otsustada selle vastuvõetavuse üle.
- 103 Kuna komisjoni poolt oma apellatsioonkaebuse põhjendamiseks esitatud kummagi väitega ei saa nõustuda, tuleb apellatsioonkaebus tervikuna rahuldamata jätta.

Kohtukulud

- 104 Kodukorra artikli 184 lõige 2 näeb ette, et kui apellatsioonkaebus on põhjendamatu, siis otsustab Euroopa Kohus kohtukulude jaotuse. Vastavalt kodukorra artikli 138 lõikele 1, mida kodukorra artikli 184 lõike 1 alusel kohaldatakse apellatsioonkaebuse suhtes, on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud.
- 105 Kuna Itaalia Vabariik, BPB, FITD ja Itaalia keskpank on kohtukulude hüvitamist nõudnud ja komisjon on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb kohtukulud välja mõista komisjonilt.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (suurkoda) otsustab:

- 1. Jätta apellatsioonkaebus rahuldamata.**
- 2. Mõista kohtukulud välja Euroopa Komisjonilt.**

Allkirjad